

Andrzej Ceglarski

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jako organizacja pożytku publicznego

Uzyskanie statusu organizacji pożytku publicznego wymaga od zainteresowanych spełnienia całego szeregu ściśle ustawowo określonych warunków. Wiąże się jednak z nim na tyle istotne korzyści, że uzyskała go już znaczna liczba organizacji pozarządowych. W tej grupie są także nieliczne spółki z ograniczoną odpowiedzialnością¹. Czy jednak spółka z ograniczoną odpowiedzialnością może w ogóle prowadzić działalność o charakterze pożytku publicznego?

Zagadnienie to, jak można było oczekiwać, wzbudziło kontrowersje w literaturze przedmiotu².

W niniejszej pracy postaram się więc poszukać odpowiedzi na pytanie o następującej treści:

¹ Pierwszą spółką, która uzyskała wpis informacji o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego (z datą 21 czerwca 2004 r.) był Ośrodek Terapeutyczno-Wypoczynkowy „Time-Out” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z województwa dolnośląskiego.

² Zob. I. W a l e n c i k, *Spółka pożytku publicznego*, Rzeczpospolita z dnia 9 grudnia 2004 r., nr 288 oraz A. G n y s, *Spółka to nie organizacja pożytku publicznego*, Rzeczpospolita z dnia 20 grudnia 2004 r., nr 297, przy czym głosy przeciwne uzyskiwaniu przez spółki kapitałowe statusu organizacji pożytku publicznego są zdecydowanie liczniejsze. Dopuszcza jednak taką możliwość m.in. W. Ł u k o w s k i, *Rejestracja podmiotu wpisanego w Krajowym Rejestrze Sądowym jako organizacji pożytku publicznego* (niepubl.).

I. Czy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością mogą (powinny?) posiadać status organizacji pożytku publicznego?

Przedmiotowy status przy spełnieniu szeregu warunków szczegółowych mogą uzyskać podmioty prowadzące działalność o charakterze pożytku publicznego. Odpowiadając więc na powyżej postawione pytanie musimy odwołać się najpierw do ustawowej definicji działalności pożytku publicznego.

Stosownie do dyspozycji art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (dalej: u.d.p.p.i w.)³ działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych.

Z kolei w świetle powyższej definicji działalności pożytku publicznego kluczowe znaczenie dla omawianej problematyki ma wyjaśnienie pojęcia organizacji pozarządowej. Status organizacji pożytku publicznego został bowiem przewidziany tylko dla organizacji odpowiadających ustawowemu kryterium organizacji pozarządowej. Jedyne wyjątki przewiduje dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów ustaw o stosunku państwa do kościołów i związków wyznaniowych, w tym ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej⁴, oraz z tej samej daty ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania⁵, jeżeli cele statutowe tych organizacji obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, a także stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego, które w tym zakresie zostały zrównane z organizacjami pożytku publicznego.

W konsekwencji negatywna odpowiedź na pytanie, czy spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością można uznać za organizację pozarządową w rozumieniu wyżej cytowanej ustawy, będzie skutkować przyjęciem poglądu o bezwzględnej niemożności uzyskania przez tę spółkę statusu organizacji pożytku publicznego.

Najpierw zauważmy jednak, że ustawodawca wykluczył niektóre spośród organizacji pozarządowych z możliwości uzyskania statusu

³ Dz.U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.

⁴ Dz.U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.

⁵ Tekst jedn.: Dz.U. z 2000 r. Nr 26, poz. 319 z późn. zm.

organizacji pożytku publicznego. W tym katalogu nie umieścił spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z mocy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 3 ust. 4) spośród organizacji pozarządowych z możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego wyłączone zostały zatem:

- 1) partie polityczne,
- 2) związki zawodowe,
- 3) organizacje pracodawców,
- 4) organizacje samorządów zawodowych,
- 5) spółki działające na podstawie przepisów o kulturze fizycznej.

Pozbawiona możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego (art. 3 ust. 4) została także część fundacji. Dotyczy to fundacji, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego. Jednakże również te fundacje będą mogły uzyskać status organizacji pożytku publicznego, o ile:

- 1) tak stanowią odrębne przepisy,
- 2) majątek danej fundacji nie jest w całości mieniem państwowym, mieniem komunalnym lub mieniem pochodzącym z finansowania środkami publicznymi w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,
- 3) jeżeli fundacja prowadzi działalność statutową w zakresie nauki, w szczególności na rzecz nauki.

Nie będą mogły uzyskać statusu organizacji pożytku publicznego także fundacje utworzone przez partie polityczne bądź spółki działające na podstawie przepisów o kulturze fizycznej.

Wyłączenia z możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego nie dotyczą zatem spółek handlowych. Z treści przepisów ustawy wynika bowiem, iż zawarte w niej wyliczenie podmiotów definiowanych jako organizacje pozarządowe i organizacje z nimi zrównane, które nie mogą uzyskać statusu organizacji pożytku publicznego ma charakter enumeratywny, a w tym zamkniętym katalogu spółki handlowe nie zostały umieszczone.

Możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego z mocy ustawy zostały pozbawione tylko kluby sportowe prowadzące działalność w formie spółek akcyjnych. Co więcej, ustawodawca jednoznacznie potraktował sportowe spółki akcyjne jako organizacje pozarządowe. Skoro bowiem działalność pożytku publicznego nie może być prowadzona przez

inne podmioty niż organizacje pozarządowe (względnie podmioty z mocy ustawy z nimi w tym zakresie zrównane), zatem, o ile ustawodawca nie traktowałby sportowych spółek akcyjnych jako organizacji pozarządowych, zapis o wyłączeniu w stosunku do nich ustawowych regulacji dotyczących prowadzenia działalności pożytku publicznego byłby zbędny. Wymaga to podkreślenia, gdyż brak jest jakiegokolwiek przesłanki dla przyjęcia, aby inne spółki handlowe, niejako w odróżnieniu od sportowych spółek akcyjnych, nie były organizacjami pozarządowymi w rozumieniu tej ustawy.

Definicja organizacji pozarządowej została zapisana w art. 3 ust. 2 u.d.p.p.i w. Zgodnie z nią, organizacjami pozarządowymi są organizacje niebędące jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia. W świetle takiego brzmienia ustawy fundacje i stowarzyszenia uznać należy za wzorcowe przykłady organizacji pozarządowych. Zasadniczym zaś elementem wyróżniającym te organizacje jest nieprowadzenie działalności nastawionej na zysk. Ponadto nie mogą one posiadać charakteru jednostek sektora finansów publicznych.

Jednostki sektora finansów publicznych, jako niebędące organizacjami pozarządowymi w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stanowią kolejną grupę podmiotów pozbawionych możliwości skutecznego ubiegania się o status organizacji pożytku publicznego. Określa je art. 5 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych⁶. Tak więc do sektora finansów publicznych zostały zaliczone:

1) organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy ochrony państwowej i ochrony prawnej, sądy, trybunały, a także jednostki samorządu terytorialnego i ich organy oraz związki,

2) jednostki budżetowe, zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych,

3) fundusze celowe,

4) państwowe szkoły wyższe,

5) jednostki badawczo-rozwojowe,

⁶ Tekst jedn.: Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.

- 6) samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 7) państwowe lub samorządowe instytucje kultury,
- 8) Zakład Opieki Społecznej, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i zarządzane przez nie fundusze,
- 9) Narodowy Fundusz Zdrowia,
- 10) Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne,
- 11) państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

W katalogu tym nie znajdziemy natomiast spółek z ograniczoną odpowiedzialnością.

Czy zatem przytoczona definicja organizacji pozarządowych pozwala uznać, iż są nimi również te spółki, które nie prowadzą działalności nastawionej na zysk?

Podstawę odmowy uznania spółek z o.o. za organizacje pozarządowe mogłoby stanowić jedynie przyjęcie stanowiska, zgodnie z którym muszą one z samej swej istoty prowadzić działalność w celu osiągnięcia zysku. Pogląd ten implikowałby niemożliwość uznania ich za organizacje pozarządowe w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Nie wydaje się on jednak możliwy do obrony. Takiej tezie w sposób oczywisty przeczy przede wszystkim dyspozycja art. 151 k.s.h. z dnia 15 września 2000 r.⁷ Zgodnie z zawartą w tym artykule normą prawną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością można utworzyć w każdym prawnie dopuszczalnym celu. Co oczywiste, w pojęciu każdego prawem dopuszczalnego celu znajdują się również cele niezarobkowe⁸.

Uznanie możliwości uzyskiwania przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością statusu pożytku publicznego niewątpliwie koreluje z określoną w dyspozycji art. 151 § 1 k.s.h. dopuszczalnością zakładania tych spółek nie tylko celem prowadzenia działalności gospodarczej, ale w każdym dopuszczalnym prawem celu. Istoty spółek z ograniczoną odpowiedzial-

⁷ Dz.U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.

⁸ Zob. też E. Bierniek-Koronkiewicz, T. Mróz, *Kontrowersje wokół pojęcia przedsiębiorca*, Prawo Spółek 2003, nr 6, s. 40 i nast.

nością nie należy więc wiązać li tylko z prowadzeniem przez nie działalności gospodarczej.

Tym niemniej zauważyć należy też, że w ustawowo wskazanych przypadkach określonego rodzaju działalności nie można prowadzić z wykorzystaniem formy spółki z o.o. Pewne rodzaje działalności zastrzega się bowiem w regulujących zasady ich prowadzenia aktach prawnych na rzecz podmiotów prowadzących działalność w określonych formach prawnych. Przykładowo, nie może powstać spółka z o.o. w celu prowadzenia działalności bankowej. Ten rodzaj działalności został bowiem ustawowo zarezerwowany dla spółek akcyjnych⁹.

Ponadto spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogą prowadzić działalności ubezpieczeniowej, funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw funduszy emerytalnych. W formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogą prowadzić swej działalności adwokaci i radcy prawni¹⁰. Co oczywiste, cele spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie mogą być sprzeczne z prawem – w żadnym razie nie można by zawiązać takiej spółki celem korumpowania funkcjonariuszy państwowych.

Spółki kapitałowe zostały skonstruowane jako wysoko rozwinięte formy właściwe dla prowadzenia zróżnicowanej działalności. W szczególności spółka z ograniczoną odpowiedzialnością została ukształtowana na tyle elastycznie, że ustawodawca uznał za możliwe prowadzenie z wykorzystaniem tej formy również działalności użytecznej społecznie. Stanowi ona doskonałą formę dla prowadzenia bardzo różnorodnej działalności, a w szczególności działalności w dużym rozmiarze, w tym i działalności o charakterze pożytku publicznego. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest atrakcyjną formą dla pozyskiwania kapitału i co ważne, daje znaczne możliwości kontroli działalności zarządu. Stąd też i ingerencja ustawodawcy w treść przepisów określających dopuszczalne cele dla prowadzenia działalności w formie spółki z o.o. Konsekwencją jest ujęta

⁹ Art. 12 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z późn. zm.).

¹⁰ Art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz.U. Nr 139, poz. 933 z późn. zm.), art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 159, poz. 1667 z późn. zm.), art. 5 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. Nr 124, poz. 1151 z późn. zm.).

w treści art. 151 k.s.h. możliwość powstawania spółek z ograniczoną odpowiedzialnością w każdym prawem dopuszczalnym celu. Kodeks spółek handlowych, będący dziełem najwybitniejszych polskich specjalistów z zakresu prawa spółek, stanowi przecież znaczny postęp w stosunku do poprzedniej regulacji przedmiotu zawartej w kodeksie handlowym, pochodzącym jeszcze z czasów II Rzeczypospolitej. Pomiędzy treścią dawnego art. 158 k.h. z dnia 27 czerwca 1934 r.¹¹ a treścią art. 151 k.s.h. zachodzi oczywista istotna różnica merytoryczna. Takie brzmienie ustawy musi więc rodzić określone konsekwencje.

Brak przy tym jest przesłanek dla uznania, aby prowadzenie działalności pożytku publicznego przez spółki z o.o. mogło w jakimś stopniu wiązać się z wypaczeniem istoty tych spółek. Jeśli przyjmiemy prezentowany w literaturze przedmiotu pogląd uznający za wyróżniki spółek kapitałowych¹²:

- 1) obowiązek wniesienia wkładów do spółki,
- 2) nieodpowiedzialność wspólników za zobowiązania spółki,
- 3) odpowiedzialność spółki całym majątkiem za swoje zobowiązania,
- 4) działalność poprzez organy, a nie za pośrednictwem wspólników,
- 5) brak wpływu zmian w składzie osobowym wspólników na stosunek spółki, to w konsekwencji dojdziemy do konkluzji, że zasady te nie muszą i, co więcej, nie powinny zostać naruszone w związku z użytkowaniem przez spółkę statusu organizacji pożytku publicznego.

nie muszą i, co więcej, nie powinny zostać naruszone w związku z użytkowaniem przez spółkę statusu organizacji pożytku publicznego.

Nie sądzę zatem, aby z posiadaniem przez spółki handlowe statusu pożytku publicznego związane było niebezpieczeństwo wypaczenia istoty tych spółek. Dostosowanie działalności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do wymogów przewidzianych dla organizacji pożytku publicznego, jak zostanie to niżej szerzej przedstawione, nie wymaga wprowadzenia regulacji naruszających jej status prawny. Sądzę zatem, iż na spółki kapitałowe warto dzisiaj spojrzeć szerzej, dostrzegając też różnorodność działalności, dla jakiej prowadzenia mogą być tworzone. Zauważmy, iż to w kodeksie spółek handlowych dopuszczono powstawanie spółek z o.o. w każdym prawem dopuszczalnym celu, a regulacja ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie ma w tym zakresie tylko wtórny charakter.

¹¹ Dz.U. z 1934 r. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.

¹² Tak A. K i d y b a, *Prawo handlowe*, Warszawa 2002, s. 279.

W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2000 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach¹³ przewidziano możliwość wpisania dla spółek informacji o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego.

Dlaczego zatem w świetle polskiej ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie zagadnienie rejestracji spółek kapitałowych jako organizacji pożytku publicznego budzi kontrowersje¹⁴? Przeciwnicy takiej możliwości powołują się na tradycyjny charakter spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, stawiając pytanie: Dlaczego działalność o charakterze *non profit* miałyby być prowadzona właśnie z wykorzystaniem tej formy prawnej? Podobnie można by jednak zapytać, dlaczego ustawodawca dopuścił możliwość powstawania tych spółek w każdym prawem dozwolonym celu, a przede wszystkim, jak zwłaszcza w świetle powyżej przedstawionych zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wyinterpretować można z ich treści zakaz prowadzenia przez spółki z ograniczoną odpowiedzialnością działalności o charakterze pożytku publicznego? Sądzę, że taka interpretacja byłaby *contra legem*, nie jest więc dopuszczalna.

W piśmiennictwie prezentowany jest także inny pogląd¹⁵, nienegujący, że w świetle obowiązujących przepisów spółka kapitałowa może uzyskać status organizacji pożytku publicznego, uznający to jednak tylko za efekt

¹³ Dz.U. Nr 117, poz. 1237 z późn. zm.

¹⁴ Zob. w szczególności A. G n y s, *Spółka to nie organizacja...* Autorka prezentując odmienne stanowisko, a więc obstając za niemożliwością uzyskiwania przez spółki z o.o. statusu organizacji pożytku publicznego nie podaje jednak jurystycznych argumentów na poparcie tej tezy. Przyjmując *a priori* niemożliwość uzyskania przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością statusu organizacji pożytku publicznego pozostaje jedynie w sferze sformułowań o bardzo ogólnym charakterze. Jeśli bowiem pisze, że decydujące znaczenie przy ocenie czy dany podmiot może uzyskać status organizacji pożytku publicznego powinny mieć zapisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, to jest to oczywiście prawda. Niepodważalny jest również kolejny sformułowany w artykule pogląd, iż nie każdy podmiot prowadzący działalność *non profit* będzie mógł uzyskać status organizacji pożytku publicznego. Czy są to jednak naprawdę rzeczywiste argumenty na poparcie założonej tezy?

¹⁵ Tak, np. M. A r c z e w s k a, P. S t e c, *Spółki prawa handlowego nie powinny mieć możliwości uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego*, Analizy i Opinie 2005, nr 35, www.isp.org.pl/docs/briefs/analizy35 (31.05.2005 r.).

niedopatrzenia ustawodawcy. Zwolennicy takiej tezy uważają zatem, że należy dążyć do zmiany ustawowej regulacji w przedmiotowej materii.

Pogląd ten nie wydaje się być jednak przekonujący. Podkreślenia wymaga przede wszystkim, że sama możliwość powstawania spółek kapitałowych celem prowadzenia każdego rodzaju prawnie dozwolonej działalności, w tym i działalności pożytku publicznego, nie jest bynajmniej zupełnie oryginalnym pomysłem polskiego ustawodawcy, ale stanowi trwały element regulacji prawnych w wielu państwach europejskich, w tym, co szczególnie istotne, i w tych, które przewidują tworzenie organizacji pożytku publicznego. Tak więc to pojawiające się głosy o potrzebie wyłączenia spoza kręgu podmiotów mogących posiadać status organizacji pożytku publicznego spółek kapitałowych, idą raczej pod prąd w stosunku do regulacji europejskich. Nie sądzę, aby ten krok wstecz był potrzebny. Warto odnotować, że chociażby w Niemczech spółki stanowią istotną część organizacji pożytku publicznego¹⁶.

Nie ma natomiast przeszkód, aby spółki, tak jak i inne organizacje pożytku publicznego powołane w celu działalności społecznie użytecznej, prowadziły jednocześnie działalność gospodarczą. Dlatego, jeżeli spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, powołana tytułem przykładu, w celu wspierania dzieci pochodzących z rodzin patologicznych prowadzi także działalność gospodarczą przeznaczając osiągnięty zysk na działalność pożytku publicznego, nie ma przeszkód dla uznania jej za organizację pozarządową w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W konsekwencji możliwe będzie także skuteczne ubieganie się przez nią o status organizacji pożytku publicznego. Mogą go bowiem uzyskać również podmioty prowadzące działalność gospodarczą i w związku z tym wpisane do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Ustawa nakłada na przedsiębiorców jedynie pewne dodatkowe warunki.

Tak więc, zgodnie z art. 8 ust. 2 oraz art. 20 ust. 5 u.d.p.p.i w.), dochód z działalności gospodarczej organizacji pożytku publicznego a także z prowadzonej przez nią odpłatnej działalności statutowej (o ile zostanie

¹⁶ Szerzej M. A r c z e w s k a, *Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością a działalność w sferze pożytku publicznego*; t e j ż e, *Pożytek publiczny w Niemczech*, www.isp.org.pl/kompas/info/0406 (17.06.2004 r.).

uzyskany, jak sądzić należy, w efekcie nieprecyzyjnego skalkulowania jej kosztów) powinien zostać w całości przeznaczony na realizację celów statutowych. Zauważmy w tym miejscu też, iż czym innym od prowadzenia działalności nastawionej na zysk jest ewentualne osiągnięcie zysku niejako przy okazji prowadzenia danej działalności.

Zgodnie z treścią art. 9 ust. 3 u.d.p.p.i w. nie jest dopuszczalne prowadzenie odpłatnej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego przedmiotu działalności. Zakaz ten obejmuje wszystkie organizacje pozarządowe, w tym i organizacje pożytku publicznego.

Reasumując, przedsiębiorcy mogą skutecznie ubiegać się o status organizacji pożytku publicznego, o ile tylko rozmiar ich działalności gospodarczej jest dostosowany do realizowanych celów, a dochody zeń osiągane są przeznaczane na statutową działalność pożytku publicznego mającą odrębny charakter od działalności gospodarczej. Zakres przedmiotowy działalności gospodarczej i odpłatnej działalności pożytku publicznego musi być różny. Status organizacji pożytku publicznego nie jest natomiast dostępny dla podmiotów utworzonych w celu prowadzenia działalności nastawionej na zysk.

II. Czy każda spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przedsiębiorcą?

Szersze spojrzenie na spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w tym także jako na organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego, wymaga odejścia od ciągle funkcjonującego, acz, moim zdaniem, nieodpowiadającego prawdziemu poglądu jakoby niezależnie od celu, w jakim spółki te są tworzone już z racji formy prawnej prowadzenia działalności przysługiwał im przymiot przedsiębiorcy.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 43¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny przedsiębiorcą jest osoba prawna, osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą¹⁷.

¹⁷ Dz.U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.

Definicja przedsiębiorcy zawarta w ustawie z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej¹⁸ jest tożsama z powyżej przytoczoną regulacją kodeksu cywilnego, z tym, że stanowi ponadto, iż za przedsiębiorców uważać należy również wspólników spółki cywilnej odnośnie do prowadzonej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 ust. 1 i 2 ustawy).

O ile definicja zawarta w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej odnosi się jedynie do tej ustawy, o tyle odpowiedni zapis kodeksu cywilnego nadaje jej już uniwersalny charakter implikując zastosowanie do wszystkich podmiotów i całości stosunków cywilnoprawnych.

Zgodnie z tą definicją cechą wyróżniającą przedsiębiorcę jest prowadzenie przez niego działalności gospodarczej¹⁹. Przedsiębiorców nie wskazano w niej poprzez wyliczenie czy wskazanie określonych form prawnych ich działalności. W świetle powyższego samo prowadzenie działalności z wykorzystaniem określonej formy prawnej nie decyduje o posiadaniu przymiotu przedsiębiorcy. Podmioty odpowiadające przytoczonej definicji uznać należy za przedsiębiorców bez względu na formę, w jakiej prowadzą działalność.

Zauważmy jednak również, że prowadzenie działalności w określonych formach, np. spółdzielni, ale także chociażby spółek osobowych, będzie implikować posiadanie przymiotu przedsiębiorcy. Podmioty te, z samej swej istoty, odpowiadają bowiem definicji przedsiębiorcy zawartej w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej i w kodeksie cywilnym. Nie przekonuje pogląd wskazujący na potrzebę traktowania wszystkich spółek jako przedsiębiorców z uwagi na jednolitość systemu prawnego, w którym spółki są traktowane pod względem podatkowym i rachunkowym jako przedsiębiorcy²⁰.

Reasumując, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością utworzona w celu prowadzenia działalności gospodarczej jest przedsiębiorcą, nie jest nią natomiast spółka z ograniczoną odpowiedzialnością utworzona w celu

¹⁸ Dz.U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.

¹⁹ Szerzej T. Szan c i ł o, *Przedsiębiorca w prawie polskim*, Przegląd Prawa Handlowego 2005, nr 3, s. 4 i nast.; także J. Fr a c k o w i a k, *Instytucje prawa handlowego w kodeksie cywilnym*, Rejent 2003, nr 6, s. 15 i nast.

²⁰ I. S z a n i a w s k a, *Zakres podmiotowy pojęcia organizacja pozarządowa*, Służba pracownicza 2005, nr 2, s. 25 i nast.

prowadzenia działalności naukowej czy oświatowej²¹. W świetle obowiązującego w materii stanu prawnego posiadanie przymiotu przedsiębiorcy nie jest wprost związane z formą prawną prowadzonej działalności.

Wobec powyższego wątpliwości budzi przyjęte w polskim systemie prawnym rozwiązanie, iż wszystkie spółki handlowe, nawet prowadzące tylko działalność o charakterze *non profit*, podlegają obligatoryjnie wpisowi do rejestru przedsiębiorców KRS.

Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym²² wpisowi do rejestru przedsiębiorców podlegają:

- 1) spółki jawne,
- 2) spółki partnerskie,
- 3) spółki komandytowe,
- 4) spółki komandytowo-akcyjne,
- 5) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,
- 6) spółdzielnie,
- 7) przedsiębiorstwa państwowe,
- 8) jednostki badawczo-rozwojowe,
- 9) towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych,
- 10) główne oddziały zagranicznych zakładów ubezpieczeń,
- 11) oddziały przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium RP,
- 12) przedsiębiorcy określani w przepisach o zasadach prowadzenia na terytorium Polski działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne,
- 13) inne osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą i podlegające z tego tytułu wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego.

Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym określa te podmioty jako przedsiębiorców.

Zauważmy przy tym, że niektóre spośród wskazanych w tej normie prawnej organizacji nie mają w ogóle charakteru samodzielnych podmiotów prawa. Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym nie zawiera definicji

²¹ Zob. P. B i e l s k i, *Cel niezarobkowy spółek kapitałowych a status przedsiębiorcy*, Rejent 2001, nr 4, s. 23.

²² Tekst jedn.: Dz.U. z 2001 r. Nr 17, poz. 209 z późn. zm.

przedsiębiorcy²³. Wskazane w normie prawa formalnego wyliczenie podmiotów wpisywanych do rejestru przedsiębiorców KRS nie ma charakteru definicji przedsiębiorcy. Ta jest bowiem zawarta w normach prawa materialnego, a więc w kodeksie cywilnym i ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Są one ze sobą zbieżne.

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nieprowadząca działalności gospodarczej a powołana w celu prowadzenia działalności użytecznej społecznie, np. dydaktycznej, naukowej, oświatowej czy nawet religijnej nie ma w świetle przytoczonych zapisów zawartych w normach prawa materialnego charakteru przedsiębiorcy, pomimo iż z mocy art. 36 pkt 6 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym podlega obligatoryjnie wpisowi do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. W związku z tym wszystkie spółki z o.o. występując o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym obligatoryjnie muszą ujawnić na właściwym urzędowym formularzu (KRS-WM) przedmiot działalności przedsiębiorcy określony w umowie spółki.

Nie ma zatem tożsamości pomiędzy podmiotami posiadającymi status przedsiębiorcy a wpisanymi do rejestru przedsiębiorców. Niewątpliwie rozwiązanie, zgodnie z którym obligatoryjnie podlegają ujawnieniu w rejestrze przedsiębiorców podmioty nieposiadające statusu przedsiębiorcy, nie może budzić aprobaty. Należy ocenić je negatywnie, także w kontekście funkcji informacyjnej pełnionej przez rejestry sądowe i związanej z nią zasady zaufania do zawartych w nich informacji.

III. Realizacja ustawowych wymogów niezbędnych dla posiadania statusu organizacji pożytku publicznego

Wystąpienie o status organizacji pożytku publicznego implikuje konieczność rezygnacji przez zainteresowane tym statusem spółki z ograniczoną odpowiedzialnością ze stosowania części regulacji kodeksu spółek handlowych.

Przypomnijmy zatem, iż status organizacji pożytku publicznego zgodnie z wymogami określonymi w art. 20 u.d.p.p.i w. może uzyskać podmiot, który:

²³ M. Jaśkiewicz, *Jeszcze o pojęciu przedsiębiorcy – polemika*, Przegląd Prawa Handlowego 2005, nr 5, s. 55 i nast.

1) prowadzi działalność statutową na rzecz społeczeństwa, ogółu danej społeczności lub grupy podmiotów wyodrębnionej w stosunku do społeczeństwa ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną (działalność ta jest wyłączną statutową działalnością danej organizacji pozarządowej i dotyczy realizacji zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności lub grupy podmiotów spełniającej powyżej podane kryteria w określonej w ustawie sferze zadań publicznych),

2) nie prowadzi działalności gospodarczej lub prowadzi taką działalność w rozmiarach służących realizacji celów statutowych,

3) cały dochód przeznaczają na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (art. 20 ust. 6) wymaga ponadto, aby statutowy organ kontroli i nadzoru miał charakter kolegialny, był odrębny od organu zarządzającego i nie podlegał mu w zakresie wykonywania kontroli i nadzoru. Członkowie organu kontroli i nadzoru nie mogą być jednocześnie członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia. Ponadto nie mogą być to osoby prawomocnie skazane za przestępstwo z winy umyślnej. Nie mogą one również otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrotu uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenia wyższego jak określone w ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi²⁴.

Zauważmy więc, że zgodnie z art. 213 k.s.h. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie są zobligowane do wyodrębnienia w swej strukturze organizacyjnej organu posiadającego uprawnienia z zakresu kontroli wewnętrznej czy nadzoru. Tylko jeśli kapitał zakładowy spółki przewyższa kwotę 500 000 złotych i jednocześnie wspólników jest więcej niż 25, ustanowienie rady nadzorczej bądź komisji rewizyjnej staje się obowiązkiem. Oczywiście, jeśli taka będzie wola wspólników organy nadzorcze zawsze mogą być wprowadzone do struktury organizacyjnej spółek. W świetle podanej regulacji ustawy zdecydowana większość spółek z o.o. rejestrowanych w Polsce nie posiada jednak organów o kompetencjach w tej materii.

²⁴ Dz.U. Nr 26, poz. 306 z późn. zm.

Stosownie do dyspozycji art. 20 pkt 6 u.d.p.p.i w. posiadanie organu z zakresu kontroli wewnętrznej i nadzoru jest niezbędnym warunkiem dla uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego. Wprowadzenie do struktury organizacyjnej ciała o takich kompetencjach może wiązać się z jednoczesnym ograniczeniem czy nawet wyłączeniem prawa wspólników do wykonywania indywidualnej kontroli. Dlatego warto zapewne byłoby rozważyć czy akurat w stosunku do spółek handlowych wprowadzenie wymogu posiadania przez organizacje pożytku publicznego odrębnego organu o kompetencjach z zakresu nadzoru czy kontroli wewnętrznej będzie faktycznie środkiem służącym większej transparentności ich działalności.

Organ ten, odrębny od zarządu, musi ponadto posiadać kolegialny charakter. Regulacje wewnętrzne spółki muszą zapewniać niezależność organu nadzorczego od zarządu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej i nadzoru.

Zakaz pozostawiania członków organów w określonych ustawowo stosunkach rodzinnych może być szczególnie dokuczliwy dla spółek, które zdecydowanie częściej niż inne organizacje pozarządowe, w szczególności stowarzyszenia czy fundacje, mają charakter rodzinny. Podkreślamy jednak, iż zakaz ten nie dotyczy wspólników, o ile oczywiście nie są oni jednocześnie członkami organów spółki.

Zgodnie z art. 18 § 2 k.s.h. członkami organów spółek kapitałowych, a więc i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, nie mogą być osoby prawomocnie skazane za niektóre określone w ustawie przestępstwa. Zakaz ten obejmuje oczywiście i członków komisji rewizyjnych czy rad nadzorczych tych spółek. Nie ma on jednak charakteru dożywotniego. Zgodnie z dyspozycją art. 18 § 3 i 4 k.s.h. ustaje z upływem 5 roku od uprawomocnienia wyroku skazującego, przy czym nie może zakończyć się wcześniej niż z upływem 3 lat od dnia zakończenia odbywania kary. Ponadto, za wyjątkiem przestępstw popełnionych umyślnie, w pozostałych wypadkach sąd karny może uwzględnić wniosek skazanego o skrócenie zakazu pełnienia stosownych funkcji a nawet o zwolnienie go z tego zakazu. Natomiast zakaz zawarty w art. 20 ust. 6 u.d.p.p.i w. nie jest ograniczony czasowo. Nie obejmuje on jednak sytuacji, w których nastąpiło zatarcie skazania. Ponadto jest bezwzględny w tym znaczeniu, że obejmuje okoliczność prawomocnego skazania za jakiegokolwiek przestęp-

stwo z winy umyślnej. Z drugiej strony zauważyć jednak trzeba, że zakaz ten dotyczy jedynie osób skazanych za przestępstwa umyślne, gdy zakaz zawarty w kodeksie spółek handlowych nie stawia takiego ograniczenia.

Dokuczliwy dla spółek zainteresowanych statusem organizacji pożytku publicznego może być zakaz otrzymywania przez członków organu kontroli czy nadzoru z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrotu uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenia wyższego jak określone w ustawie o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. W praktyce wynagrodzenie to nie może przekraczać wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez nagród z zysku w 4 kwartale roku poprzedniego.

Częstokroć członkostwo w organach nadzorczych spółek wiąże się ze znacznymi korzyściami finansowymi. W powszechnym społecznym odbiorze uczestnictwo w radach nadzorczych spółek handlowych traktowane jest wręcz jako intratna posada przynosząca znaczne korzyści materialne. Częściowo jest to zresztą pogląd uzasadniony. Członkostwo w radzie nadzorczej spółki posiadającej status organizacji pożytku publicznego takich korzyści już przynieść nie powinno.

Zakaz ten zatem niewątpliwie w znacznie większym stopniu ogranicza spółki niż inne organizacje pozarządowe ubiegające się o status organizacji pożytku publicznego. Dla przykładu, członkowie organów stowarzyszeń w ogóle nie mogą pobierać wynagrodzenia z tytułu piastowania funkcji we władzach organizacji. Jedną z naczelnych zasad prawa o stowarzyszeniach jest bowiem oparcie ich działalności na społecznej pracy członków.

Status organizacji pożytku publicznego mogą uzyskać podmioty, których statut lub inne akty wewnętrzne zabraniają:

- 1) udzielania pożyczek lub zabezpieczania zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do jej członków, członków organów lub pracowników oraz innych osób, z którymi pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa, lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,

- 2) przekazywania ich majątku na rzecz ich członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż

w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli to przekazanie następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,

3) wykorzystywania majątku na rzecz członków, członków organów lub pracowników oraz ich osób bliskich na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, chyba że to wykorzystanie wynika bezpośrednio ze statutowego celu organizacji,

4) zakupu na szczególnych zasadach towarów lub usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie organizacji, członkowie jej organów lub pracownicy oraz ich osoby bliskie.

Jeżeli zatem działalność organizacji pożytku publicznego ukierunkowana jest na określony krąg odbiorców, założymy, na pomoc bezrobotnym, a wśród jej członków są również osoby pozostające bez pracy, nie mogą one być traktowane w sposób preferencyjny.

Kodeks spółek handlowych nie nakłada na spółki, w tym i spółkę z o.o., takich ograniczeń uzależniając jedynie w dyspozycji art. 15 skuteczność umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej zawartej z członkami zarządu, komisji rewizyjnej, rady nadzorczej, prokurentem a także likwidatorem, jak i na rzecz którejkolwiek z tych osób od zgody zgromadzenia wspólników.

Zgodnie z treścią art. 190 k.s.h. wspólnikom nie wolno pobierać też odsetek od wniesionych wkładów jak i od przysługujących im udziałów. W czasie trwania spółki nie wolno zwracać wspólnikom nawet części wniesionych na kapitał zakładowy wkładów (art. 189 k.s.h.). Wyjątki od tej reguły są ściśle wymienione w kodeksie spółek handlowych. Zakaz ten interpretuje się w literaturze przedmiotu zresztą bardzo szeroko rozumiejąc przezeń m.in. zakaz udzielania wspólnikom przez spółkę nieoprocentowanych pożyczek²⁵. Zasadniczo zatem każde działanie, które w praktyce miałyby doprowadzić do zwrotu w jakiegokolwiek formie wkładu wniesionego do spółki uznać należy za sprzeczne z przytoczoną regulacją kodeksu spółek handlowych.

Wspólnicy nie mogą także otrzymywać wypłat z majątku spółki potrzebnego na pokrycie kapitału zakładowego (art. 189 k.s.h.). Kolejną regułą jest, że spółka nie może również obejmować, nabywać ani przyjmować w zastaw własnych udziałów (art. 200 k.s.h.). Zakaz ten dotyczy

²⁵ R. Pabis, *Spółka z o.o. Komentarz*, Warszawa 2003, s. 152.

także spółek zależnych. Ustawa przewiduje wprawdzie od tej zasady wyjątki, nie będą one jednak mogły znaleźć zastosowania w działalności organizacji pożytku publicznego- za wyjątkiem jedynie sytuacji, gdy udziały te są nabywane w drodze egzekucji na zaspokojenie roszczeń spółki, których nie można zaspokoić z innego majątku wspólnika.

Celem spełnienia wymogów przewidzianych dla organizacji pożytku publicznego wnioskodawcy powinni ponadto wyłączyć prawo wspólników do udziału w zysku spółki a jest to jedno z podstawowych uprawnień wspólników spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Każdemu wspólnikowi przysługuje bowiem prawo do udziału w zysku wynikającym z rocznego sprawozdania finansowego i przeznaczonym uchwałą wspólników do podziału. Zasada jest, że przypadający wspólnikom zysk dzieli się w stosunku do posiadanych przez nich udziałów.

Prawo do dywidendy w spółce z o.o. nie ma jednakże bezwzględnego charakteru. Podziałowi podlega zysk zapisany w rocznym sprawozdaniu finansowym w sposób określony uchwałą zgromadzenia wspólników (art. 191 § 1 k.s.h.). Uchwała ta może stanowić również o całkowitym wyłączeniu wspólników z partycypacji w wypracowanym zysku. W spółce posiadającej status organizacji pożytku publicznego byłoby to obowiązkiem.

Co więcej, sąd rejestrowy badając dołączone do wniosku dokumenty stwierdza, że zakaz uprzywilejowania w stosunkach cywilnoprawnych nie jest naruszony, co w praktyce oznacza i to, że zakaz wypłacania wspólnikom dywidendy powinien zostać ujęty w samym tekście umowy spółki, która podlega dołączeniu do wniosku.

Następnym prawem majątkowym, które nie może znaleźć zastosowania w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością posiadającej status organizacji pożytku publicznego jest prawo do udziału w majątku pozostałym po likwidacji spółki. Zasada jest, że majątek spółki pozostały po zaspokojeniu lub zabezpieczeniu wierzycieli po upływie terminu 6 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia o otwarciu likwidacji spółki podlega podziałowi pomiędzy wspólników w stosunku do posiadanych przez nich udziałów. Umowa spółki może jednak przewidywać inne zasady podziału tego majątku (art. 286 k.s.h.). Nie ulega wątpliwości, że w tym zawiera się również prawo do wyłączenia wspólników z partycypacji w pozostałym majątku. W przypadku spółki – organizacji pożytku publicznego

niezbędne będzie zawarcie stosownych postanowień w tej materii w samym tekście umowy spółki. Wynikać to będzie przy tym nie tylko z potrzeby dostosowania umowy spółki do treści zakazu uprzywilejowania w stosunkach cywilnoprawnych. Część środków musi bowiem zostać wykorzystana w ściśle ustawowo określony sposób. W dyspozycji art. 33 u.d.p.p.i w. zostały określone niektóre konsekwencje utraty statusu organizacji pożytku publicznego. Podmiot, który utracił ten status jest zobowiązany w terminie 6 miesięcy do wykorzystania środków pochodzących ze zbiorów publicznych zebranych w okresie posiadania przedmiotowego statusu na własną działalność prowadzoną w sferze zadań publicznych. Środki niewykorzystane w ten sposób organizacja zobligowana jest przekazać na rzecz organizacji pożytku publicznego prowadzącej działalność w tym samym bądź zbliżonym zakresie wskazanej przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Podkreślenia wymaga, iż utrata statusu organizacji pożytku publicznego może, ale nie musi być związana z zaprzestaniem w ogóle działalności przez spółkę i w związku z tym z ustaniem jej podmiotowości prawnej.

W umowie spółki posiadającej status organizacji pożytku publicznego powinna również zostać wyłączona możliwość odpłatnego umorzenia udziałów. Zasadą jest, że wspólnikowi przysługuje wynagrodzenie za umorzony udział. Umorzenie nieodpłatne wymaga zaś zgody wspólnika (art. 199 k.s.h.). W działalności organizacji pożytku publicznego powinno zostać wyłączone tzw. przymusowe umorzenie udziałów, gdyż przepisy kodeksu spółek handlowych precyzyjnie podają podstawy dla ustalenia wysokości tego wynagrodzenia. Natomiast przy umorzeniu dobrowolnym wspólnicy sami swobodnie określają wysokość należnego wynagrodzenia. Jeśli będzie to zgodne z wolą wspólnika, którego udziały podlegają umorzeniu, możliwe będzie również umorzenie nieodpłatne, które nie koliduje z określonym dla organizacji pożytku publicznego zakazem uprzywilejowania w stosunkach cywilnoprawnych. Niedopuszczalne byłoby natomiast stosowanie umorzenia udziałów z czystego zysku spółki – ma ono bowiem już z samego założenia charakter odpłatny²⁶.

²⁶ M. Michałski, *Umorzenie definitywne akcji w świetle przepisów Kodeksu handlowego oraz ustawy Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi*, Prawo Spółek 1999, nr 10, s. 5 i nast.

Kolejną regulacją kodeksu spółek handlowych, która mogłaby prowadzić do obejścia określonego dla organizacji pożytku publicznego zakazu uprzywilejowania w stosunkach cywilnoprawnych jest obniżenie kapitału zakładowego (zob. art. 199 oraz art. 263 i nast. k.s.h.) powiązane z częściowym umorzeniem udziałów i wypłatą odpowiedniego wynagrodzenia wspólnikom. Jest to tzw. realne obniżenie kapitału, polegające na wypłacie wspólnikom uzyskanych z obniżenia kapitału kwot w odróżnieniu z kolei od tzw. nominalnego obniżenia kapitału, które nie jest związane z wypłatami dla wspólników. Nie sądzę jednak, aby właściwym rozwiązaniem było umowne wyłączenie stosowania obniżenia kapitału zakładowego w działalności spółki. Zauważyć należy, iż w literaturze przedmiotu przeważa pogląd, że umowa spółki w ogóle nie może przewidywać obniżenia kapitału zakładowego, a prawną podstawę obniżenia kapitału zakładowego stanowi wyłącznie stosowna uchwała wspólników²⁷.

Nie jest natomiast konieczne wyłączenie stosowania regulacji przewidujących istnienie w spółce udziałów związanych z powtarzającymi się świadczeniami niepieniężnymi na rzecz spółki. Nie wiąże się to bowiem z uprzywilejowaniem wspólników posiadających takie udziały, gdyż wynagrodzenie otrzymywane przez posiadającego je wspólnika nie może przekraczać stawek lub cen przyjętych w obrocie.

Posiadając pełną świadomość kontrowersyjności wyrażonych w artykule poglądów reasumujemy:

1) o status organizacji pożytku publicznego mogą skutecznie ubiegać się podmioty odpowiadające ustawowej definicji organizacji pozarządowej;

2) definicja ta pozwala na uznanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za organizację pozarządową;

3) w świetle zapisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie brak jest podstaw prawnych na poparcie poglądu o rzekomej niemożliwości uzyskania przez spółkę z o.o. statusu organizacji pożytku publicznego.

W polskim systemie prawnym również spółki akcyjne mogą być tworzone w każdym prawnie dozwolonym celu. O ile spółka akcyjna nie

²⁷ Tak m.in. R. P a b i s, *Spółka...*, s. 363 za M. A l l e r h a n d, *Kodeks handlowy z komentarzem*, Bielsko-Biała 1994 (przedruk) s. 235 uwaga 5 do art. 259 k.h.

prowadzi przedsiębiorstwa, nabiera charakteru organizacji *non profit*. Spełnienie wszystkich ustawowych wymogów dla uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego przez spółki akcyjne wydaje się być jednak w praktyce niemal niemożliwe. To już jednak jest temat na odrębną pracę.